

A földadó szabályozásáról szóló törvényjavaslat.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A földbirtok arányos megadóztatása céljából a magyar állam területén fekvő minden földbirtok tiszta jövedelme ezen törvény rendeletei szerint újból kinyomoztatik és általános földadó-kataster készítettik.

2. §. A földadó az 1870. évtől fogva minden földrészletre a tiszta jövedelem ugyanazon százalékában vettetik ki. Az adószázalék megállapításánál az évenként kirovandó állami földadó harmincz millió o. é. forintban veendő fel. Az így megállapított adószázalék husz évig változatlan marad.

3. §. A földtehermentesítési alap javára az állami földadó után negyven százaléknyi járulék vettetik ki.

A határörvidéki részek ebbeli mentessége fantartatik.

4. §. A földadó tárgyát képezi minden gazdaságilag használható földbirtok, a mennyiben nem adómentes, (5. §.) habár tényleg más célra fordittatik is.

5. §. A földadó tárgyát nem képezik :

a) a folyók, patakok, tavak és mocsárok; b) a közutak, állandó dülő utak, utcák és közterek; c) beépített háztelkek, az udvarok és állandó szérüskertek; d) a közhasználatra szolgáló csatornák és védtöltések; e) a temetkezési helyek; f) országos vagy közhatósági kezelés alatt álló oly kertek, melyek tudományos, közhasznu vagy jótékony intézetek céljaira közvetlenül szolgálnak; g) a közhatóságok vagy gazdasági, erdészeti és más hasonczélú egyesületek által közözelokra, nem pedig kereskedelemre fentartott, ugyszintén a tanintézetek céljaira szolgáló fa- és szőlőiskolák; h) a várerődítési építmények által elfoglalt területek.

6. §. Ideiglen adómentesek : a) az 1868-ik XXV. törvényczikk 7-ik és 8-ik §§-ai alapján ideiglenes adómentességet

nyert földrészletek a le nem járt adómentességi idő tartamára ; b) oly földterületek, melyek a jelen törvény szerinti adókive-
téskor még földadó tárgyát nem képezték s utóbb csak rend-
kívüli költséggel váltak gazdaságilag használhatókká, ezen idő-
ponttól fogva 15 évig, különösen a homokkötések 20 évig, erdősítések az erdősítés bevégeztétől 20—40 évig ; c) új telepítvényeknél a telepítvényhez tartozó földek, ha a telep legalább ötven családból áll : hat, ha ötvennél kevesebb, de legalább tiz családból áll : három évre : d) oly szőlőterületek, melyeken a tőkék kivesztek vagy rendes forgón kívül kivágattak, és melyek a talaj megforgatása után újból beültették, a régi szőlőtőke kiirtásától hat évre.

A változás, melyen az adómentesség alapszik, annak bekövetkeztétől számítandó egy év alatt az adóhivatalnál bejelentendő, különben az adómentességi igény elenyészik.

Az adómentességi időszak a változást követő naptári évvel kezdődik.

7. §. A földadó a földbirtokot terheli s annak tényleges birtokosa által fizetendő.

II. FEJEZET.

A tiszta jövedelem kinyomozása.

8. §. Tiszta jövedelemnek tekintetik a földbirtokból közönséges gazdálkodás mellett nyerhető termés értékének az a része, mely a gazdálkodási rendes költségek levonása után megmarad.

A földbirtokkal összekötött jogok, úgy szintén annak valamely iparággal vagy más földbirtokkal való gazdasági összefüggése a tiszta jövedelem kiszámításánál tekintetbe nem vétetnek, de viszont az azon fekvő terhek is figyelmen kívül hagyatnak.

9. §. A tiszta jövedelem mivelési ágak és minőségi osztályok szerint becslés által nyomoztatik ki.

10. §. A mivelési ágak a következők : a) szántóföld, b) kert, c) rét, d) szőlő, e) legelő, f) erdő és g) nádas.

Szántóföldek azon földrészetek, melyeken takarmány, kapás és kereskedelmi növények mellett gabonaneműek is termeltetnek, miveltesenek bár e földek szakadatlanul vagy ugarlás, vagy másnemű használat közbejöttével.

A kertekhez, tekintet nélkül arra, ha be vannak-e kerítve vagy sem, a virág-, zöldség- és gyümölcsöskertek tartoznak, akár a lakhelyek körül, akár külön fekszenek.

A réthez azon földrészetek tartoznak, melyeknek fütermése takarmányul rendesen kaszáltatik, habár kivételesen legelésre használtatnak, vagy új telekítés céljából fel is törtetnek.

A szőlőkhez a tőkékkel beültetett területek tartoznak.

A legelőkhez azon térek számítottatnak, melyek rendesen legeltetésre szolgálnak.

Oly földrészetek, melyeken termő növények csak alom vagy trágya gyanánt használhatók, a legelőkhez soroztatnak.

Az erdőkhöz az állandóan faizásra szánt területek tartoznak, még pedig a szál- és sarjerdőkön kívül az apróbb fákkal benőtt ligetek és füzesek, melyek vessző és rözsevágásra használhatók; valamint a lomerdők is, melyek lombja takarmányul szolgál.

Nádasoknak tekintetnek azon földrészetek, melyeken gyékényre vagy építésre szolgáló nád terem és rendes nádlás által használtatnak.

Parkok és mulatókertek a legjobb minőségű rétek, a vadaskertek pedig a legjobb minőségű erdőkhöz tartozóknak tekintetnek.

11. §. Oly földrészetek, melyek a 11. §-ban felsorolt művelési ágak valamelyike szerint használtathatnának, de tényleg más célra fordítottatnak, azon művelési ágba sorozandók, melybe azelőtt tartoztak, s ha az ki nem nyomozható, a melybe a velök határos földrészetek tartoznak.

12. §. A becslés az egész állam területén egyidejűleg hajtatik végre. E célból a pénzügyminister az országot kerületekre, s ezeket lehetőleg egyenlő becselőjárásokra osztja fel.

13. §. Minden becselőjárásra rendszerint egy tiszta jövedelmi

fokozat készítették, melynek egyes tételei az illető minőségi osztály holdankénti tiszta jövedelmét pénzértékben fejezik ki.

Minőségi osztály művelési áganként oly számban állítandó fel, a mennyi a tiszta jövedelemre lényeges befolyással bíró gazdasági és értékesítési viszonyok különbözetei szerint szükséges.

Egy művelési ágban azonban legfeljebb nyolcz minőségi osztály állítható fel.

De ha a tiszta jövedelemre befolyással bíró viszonyok egy becslőjárás területén belül annyira különbözök, hogy az egész becslőjárásra ugyanazon egy tiszta jövedelmi fokozat czélszerűen nem alkalmazható, a becslőjárás több osztályozási vidékre osztandó fel, melyek mindenikében külön osztályozás alapján külön tiszta jövedelmi fokozat készítenőd.

14. §. Az osztályok jelzése végett művelési áganként az osztály jellegét leginkább kitüntető mintaterek jelöltetnek ki oly számban, hogy minden község határában az ott előforduló osztályok leginkább egy-egy mintatér által legyenek képviselve.

15. §. A tiszta jövedelem a termés, a terménytár és a gazdálkodási költségek évi átlagai szerint számíttatik ki.

16. §. A termés évi átlaga a becslőjárás, illetőleg osztályozási vidék nagyobb részén szokásos gazdálkodási rendszer alapján, szőlőknél az utolsó 15, egyéb művelési ágaknál pedig az utolsó tíz eredményéből számíttatik ki.

17. §. A becslésnél a termények árául az utolsó hat év alatt fennállott árak átlaga veendő.

Oly terményeknél, melyek eladása végett vásárra vitetnek, az illető piaci, más terményeknél a helybeli és pedig a bornál a szüreti árak, vétetnek alapul.

18. §. A megállapított ár a piactól egy mértföldön belül fekvő községekre nézve minden levonás nélkül, az egy mértföldön túl fekvőkre nézve pedig a vitelbér levonásával alkalmaztatik.

A vitelbérlevonás a vasutak, hajózható folyók és csatornák közelében fekvő községekre nézve a közlekedési vállalatok részére megállapított árszabás szerint eszközzendő.

Oly vidékeken, hol az 1876. évig ily közlekedési eszközök létesítése biztosan várható, a vitelbér levonása szintén ezen közlekedési vállalatok részére megállapított árszabás szerint történik.

19. §. A gazdálkodási költségek kiszámításánál a közönséges gazdálkodáshoz megkívántató munka és anyag értékének átlaga vétetik alapul.

Ezen átlag a jelen törvény hatályba léptét megelőző hat év középaraiból számíttatik ki.

A munkaár átlagának kiszámításánál azonban a kivételes körülmények, például vasuti, vagy más építkezések által ideiglen előidézett áremelkedések számításba nem vétetnek.

Oly földterületeknél, melyeknek jelen termőképességükben fentartása folytonosan különös költségeket igényel, minők például a csatornák, utak, zsilipek stb. fentartási költségei, e költségek is a rendes gazdasági költségekhez számítandók.

20. §. Mihelyt a tiszta jövedelmi fokozatok az egész államterületre nézve megállapítottak, minden egyes földrészlet a mintatérékkel összehasonlítottván, azon minőségi osztályba soroztatik, a melyre nézve felállított mintatérrel leginkább megegyez.

Az egyes földrészletek tiszta jövedelme térfogatuk szerint a tiszta jövedelmi fokozat megfelelő tétele alapján számíttatik ki.

III. FEJEZET.

Végrehajtó közegek.

21. §. A földadó-katasteri munkálatok vezetése és igazgatása a pénzügyministert illeti, ki az e törvény végrehajtására szükséges szabályrendeleteket és utasításokat kiadja.

22. §. A végrehajtó szakközegeket a kellő számú segéd-személlyel együtt a pénzügyminister nevezi ki, nevezetesen: a) becslőjárásokban a becslőbiztost, erdőbecslőt és mérnököt; b) becslőkerületekben a katasteri igazgatót, kerületi és erdőbecslési felügyelőt és főmérnököt; c) pénzügyministeriumban a központi felügyelőket.

23. §. A 22-ik §-ban felsorolt közegeken kívül: a) minden becslójárásban egy járási; b) minden becselőkerületben egy kerületi és c) a központban országos földadó-bizottság alakítottatik.

24. §. A becslójárási bizottság az elnökön kívül rendszeresen tizenöt tagból áll. Előadó a becselő biztos, illetőleg az erdőbecslő, kik a bizottságban szavazattal nem bírnak.

25. §. Az elnököt azon törvényhatóság választja, melynek hatósága alá a becslójárás vagy annak azon része tartozik, melytől a járás földadójának nagyobb fele fizettetik.

A törvényhatóság a felhívás vételétől számítandó négy hét alatt választani köteles, különben az elnököt a főispán nevezi ki.

A választás, illetőleg kinevezés eredménye az illető becslójárásban kihirdetendő.

26. §. A járási bizottságnak tagja minden földbirtokos, ki a járásra eső összes földadónak legalább egy tizenötöd részét fizeti.

Az ily bizottsági tag magát a bizottságban meghatalmazott által is képviseltetheti. A meghatalmazás törvényes alakban állítandó ki; bizottsági tag ily meghatalmazással fel nem ruházható.

Ha az egyénileg jogosított gyámság vagy gondnokság alatt áll, a tagsági jogokat törvényes képviselője gyakorolja.

Ha az egyénileg jogosított bizottsági tagnak évi földadó összege időközben az $\frac{1}{15}$ -öd résznél kisebb lesz, annak egyéni jogosultsága megszűnik.

27. §. A többi tagokat a járásbeli többi birtokosok választják, mely célból ezek két választótestületre oszlnak oly módon, hogy a becslójárásra eső összes földadóból az egyénileg jogosultakra eső adó levonatván, a fenmaradó összeg után kiszámítottatik az egy-egy járásbeli birtokosokra eső adóátlag, s azok, kik ezen adóátlagnak legalább négyszeresét fizetik, az első, a kik annál kevesebbet fizetnek, a második választótestületbe tartoznak.

28. §. Ezen választótestületekre eső bizottsági tagok számának meghatározása végett mindkét választótestület földbirtokosainak összes földadója annyi hányadra osztatik a hány tag választandó.

Az első választóttestület annyi tagot választ, a mennyi hányad foglaltatik az általa fizetett földadóösszegben. A többi tagok a második választóttestület által választatnak. Az első választóttestület együtt, a második kerületekre oszolva választ.

A választókerületek, tekintettel a reájok eső adóhányadra s a választók lakhelyeire, a bizottsági elnök által alakittatnak.

29. §. Ugy az egyéni jogosultság meghatározásánál, (26. §.) mint a választóttestületek alakításánál a földadólajstromok szolgálnak alapul.

30. §. Választó a becslójárásban földadót fizető mindazon birtokos, ki huszadik életévét betöltötte.

Választható, a ki választó, ha írni s olvasni tud.

31. §. A járási bizottság elnöke meghatározza a választások helyét és idejét, vezeti a választásokat, vagy azoknak vezetésére választókerületenként egy elnököt és két bizalmi férfit nevez, és a választás előtt a végrehajtás vonatkozó hirdetményt a választás előtt a becslójárás minden községének megküldi, hol az közzétéendő és nyolcz napon át közszemlére kiteendő.

E hirdetményben felveendők: 1. az egyénileg jogosítottak nevei; 2. azon adómennyiség, mely a választóknak a választóttestületekbe osztásánál irányadó; 3. a választások helye és ideje, és az azoknak vezetésével megbizott férfiak nevei; 4. a választandó tagok száma.

32. §. A választói jog igazolásául minden választó köteles a szavazásnál adókönyvecskéjét felmutatni.

Ellenőrzésül az egyéni földadókivetési jegyzék szolgál.

33. §. A szavazás személyesen, vagy megbizott által törvényes alakban kiállított meghatalmazás alapján történhetik.

A szavazatok összeszámítása nyilvánosan s a bizalmi férfiak jelenlétében történik.

A választás berekesztése után annak eredménye azonnal kihirdetendő.

34. §. Azok, kik a legtöbb szavazatot nyerték, a kellő szám kiteltéig bizottsági rendes tagok, a szavazatszámra ezek után következők pedig póttagok lesznek és a reájok esett szavazatok száma szerint soroztatnak. Egyenlő számú szavazatoknál az elnök által huzott sors dönt.

35. §. A ki válamely belső-járásban több helyen választott meg, az utolsó választástól számitandó nyolcz nap alatt nyilatkozni tartozik, hogy melyik választást fogadja el, különben a bizottsági elnök határozza meg, hogy melyik marad érvényben.

Az ily módon üresedésbe jött helyek uj választás által töltnék be.

36. §. A rendes tagok időközben megüresedett helyei a sorban legelől álló póttagok behívása által töltnék be. Póttag nem létében uj választás eszközendő.

A választó testületenként, illetőleg kerületenként megválasztott póttagok csak ugyanazon testület vagy kerület rendes tagjai helyébe léphetnek.

Ha az egyénileg jogositottak közül szünik meg valaki bizottsági tag lenni, a nélkül, hogy helye más hasonjogositott által betölthetnék, a járási bizottság az első választótestület illető póttagjának behívása által egészittetik ki.

37. §. A választásra vonatkozó felszólalások a választás napjától számitva legfeljebb nyolcz nap alatt a bizottsági elnök-nél bejelentendők, ki azok felett véglegesen határoz.

38. §. Ha válamely választó testület nem választana, a hiányzó tagot a bizottsági elnök nevezi ki.

39. §. A horvát-szlavon határörvidékben a becselő járási bizottság elnökét az ezredközségi képviselőtestület választja.

40. §. A határörvidéki részekben található jelenleg adómentes földbirtokok tulajdonosai az ezen fejezetben érintett jogokat szintén gyakorolják. A jogosultság megítélésénél ezen adómentes földbirtokok ugy tekintendők, mintha azok után az adóköteles főpapi földbirtokokra nézve fenálló kulcs szerint adó fizettetnék.

41. §. A kerületi földadó bizottság áll egy elnökből és két annyi tagból, a hány járásból a kerület alakittatott. Elnök a katasteri igazgató, illetőleg a pénzügyminister által kinevezett helyettese.

A bizottság tagjai a kerületbeli járási bizottságok mindenikének egy küldöttje, s a kerületnek valamennyi becselőbiztosa. Előadó szavazat nélkül a kerületi felügyelő, illetőleg az erdőbecslési felügyelő.

A járási bizottságok mindjárt megalakulásuk után egy tagot és egy póttagot választanak a kerületi bizottságba.

42. §. Az országos földadó bizottság az elnökön kívül három amnyi tagból áll, a hány kerületi földadó-bizottság alkittatott.

Elnöke a pénzügyminister, vagy általa a kinevezett helyettese.

Az országos földadó-bizottság tagjai harmadrészben a pénzügyminister által neveztetnek ki, harmadrészben a kerületi földadó-bizottságok választott tagjai által ezen bizottságok megalakulása után, s harmadrészben az országgyűlés által választatnak.

A rendes tagokkal egyenlő számban póttagok is neveztetnek ki, illetőleg választatnak.

Előadók szavazat nélkül a központi felügyelők.

43. §. A földadó-bizottságok tagjai működésük megkezdése előtt ünnepélyes fogadást tesznek, hogy a jelen törvény által reájok bizottakban lelkiismeretesen és részrehajlás nélkül járnak el.

44. §. A földadó-bizottságok a megjelent tagok számának tekintetbevétele nélkül határozatképesek. Üléseik nyilvánosak, s azokról rendes jegyzőköny vezettedik.

Határozataikat általános szavazattöbbséggel hozzák. A szavazatok egyenlő megoszlása esetében az elnök szavazata dönt.

Minden bizottságnak jogában áll szakértőket hallgatni ki.

IV. EFJFZET.

Végrehajtási eljárás.

45. §. A földadó-katesteri munkálatok a tényleges állapothnak megfelelőleg kiigazitandók.

E czélből minden földrésztelnél a tulajdonos, a művelési ág, és a térfogat a jelen állapot szerint teendő ki.

46. §. Tulajdonosul a tettleges birtokos jegyzendő be.

47. §. A művelési ág az utolsó három év alatt folytatott gazdálkodási rendszer alapján határozandó meg.

A fentérintett kiigazítások eszközlése végett, a pénzügyigazgatóság a jelenlegi katasteri munkálatokat kerülete minden községében négy héten át közszemlére kitéteti, s egyuttal a községben helyi szokás szerint közzétéendő hirdetményben a földbirtokosokat felszólítja, hogy a tetteges állapotot, a meny nyiben az a földadó munkálatokban foglalt beiktatásoktól eltér, a kellő adatokkal támogatva a községi előljárásnál jelentsék be.

E bejelentések az illető pénzügyi közegek által megvizsgálándók és ellenőrizendők.

48. §. A térfogat kiigazítása, illetőleg a birtokosok arra vonatkozó bejelentései helyességének ellenőrzése ott, hol a részletes katasteri felmérések már megtétettek, ezen felmérési munkálatok, s hol ilyenek még nincsenek, az ideiglenes földadó munkálatok és egyéb segédadatok alapján történik.

E czélból közhatóságok és magánosok tartoznak a birtokukban levő térképeket, földkönyveket, vagy az azokból készült kimutatásokat a kiigazítással megbízott közegeknek térítvény mellett kiszolgáltatni, vagy azoknak megtekintésére s lemásolására módot nyujtani.

Az állam az átadott okiratok épségben tartása és visszaszolgáltatásáért felelős.

50. §. E közben a becslőbiztos elkészíti a becslőjárás gazdasági leírását, melyben mindazon adatok felveendők, melyek a tiszta jövedelem kinyomozásánál tekintetbe jönnek, s ezen előmunkálatok alapján javaslatot dolgoz ki a minőségi osztályok s a tiszta jövedelmi fokozatok felállítása iránt, elkészíti az osztályok külön leírását, melybe az osztályozott talaj rétegminőségét s az azok tiszta jövedelmének kinyomozására szolgáló adatokat feljegyzi; egyszersmind azon községet, melyekhez az osztályozott területek tartoznak, valamint az egyes mintatéreket is felsorolja.

Ezen utóbbiak talajminőségük és helyi fekvésük leírásával külön jegyzékben is kimutatandók.

A becslőbiztos munkálatát a járási bíróság elé terjeszti.

51. §. A tiszta jövedelmi fokozatok egyes tételei oly módon szabandók meg, hogy a 2 krtól 20 krig terjedő tételek 2 krral, a 20 krtól 1 frtig terjedő tételek 5 krral, az 1 frttól

4 frtig terjedő tételek 10 krral, a 4 frttől 10 frtig terjedő tételek 25 krral, a 10 frton felül terjedők pedig 50 krral oszthatók legyenek.

Ha a kinyomott összeg a fentebbi módon nem osztható, a legközelebbi kisebb vagy nagyobb, de a fentebbi módon osztható összeg veendő a szerint, a mint a kinyomozott összegtől kevésbé tér el. Egyenlő eltérés esetében a kisebb összeg veendő.

52. §. A becslőjárás bizottság a becslőbiztos munkálatát megvizsgálván, a felett határoz, s a tiszta jövedelmi fokozatot, különös tekintettel az egyes tételek arányosságára, megállapítja, s ha az előterjesztett tiszta jövedelmi fokozatokon módosításokat tesz, ezeket jegyzőkönyvileg indokolja.

Ha a becslőbiztos vagy bármely bizottsági tag kívánja, helyszíni vizsgálat tartandó, melyen a becslőbiztos jelenlenni köteles.

A megállapított tiszta jövedelmi fokozat jegyzőkönyvvel s az összes iratokkal együtt, bizottsági elnök által a katasteri igazgatónak azonnal megküldendő, ki azokat a kerületi bizottság előadójának javaslata kíséretében a kerületi bizottság elé terjeszti.

53. §. A kerületi földadó-bizottság a kerületben fekvő járások jövedelmi fokozatainak helyességét megvizsgálja, s azokat egymáshoz helyes irányba hozza.

E célból választott tagjaiból megalakulása után azonnal egy küldöttséget nevez, mely a kerületi s erdőbecslési felügyelőkkel együtt a kerületet járásonként beutazza, s a szükséges adatokat összegyűjti.

E küldöttségek tagjai a járási bizottságok tanácskozásai-ban részt vehetnek, de szavazatuk nincs.

54. §. A kerületi bizottság, a küldöttség javaslatának tekintetbe vételével, a járási fokozatokat megállapítja, s a szomszédos kerületi bizottságoknak, valamint a kerületben levő járási bizottságoknak oly felhívással küldi meg, hogy netaláni észrevételeiket legfeljebb 8 hét alatt közöljék.

A járási bíróságok a megállapított fokozatokat s a min-tatérek jegyzékét a községeknek oly felhívással küldik meg, hogy a felállított minőségi osztályok száma, valamint a foko-

zattételek helyessége iránt netaláni kifogásaikat négy hét alatt a járási bizottságnak adják be.

A kerületi bizottság a beérkezett észrevételeket újabb tárgyalás alá veszi, és a megállapított s kellőleg indokolt fokozatokat az összes iratokkal a pénzügyministerhez felterjeszti.

55. §. A pénzügyminister a felérkezett tiszta jövedelmi fokozatokat megvizsgálhatja, s reájok vonatkozó javaslatával együtt az országos földadó-bizottság elé terjeszti.

Az országos földadó-bizottság a tiszta jövedelmi fokozatok megállapíthatására már előzőleg adatokat gyűjt.

E czélból megalakulása után választott tagjaiból azonnal küldöttséget nevez, mely a központi felügyelőkkel együtt a becslési munkálatok tartama alatt az ország különböző vidékeit beutazza, s a szükséges adatokat összegyűjti.

E küldöttség tagjai a járási és kerületi bizottságok tanácskozásaiban részt vehetnek, de szavazatuk nincs.

A küldöttség az összes tiszta jövedelmi fokozatok megállapítására nézve javaslatot terjeszt az orsz. földadó-bizottság elé, mely e javaslat és a pénzügyminister véleményének tekintetbe vételével a tiszta jövedelmi fokozatokat az állam egész területére nézve járásonként megállapítja.

56. §. Ha az országos földadó-bizottság a kerületi földadó-bizottság által javaslatba hozott járási tiszta jövedelmi fokozatokat tetemesen megváltoztatja, megküldi azokat az illető járási bizottságokhoz, hogy a változásra vonatkozó véleményeiket és netáni kifogásaikat négy hét alatt a kerületi bizottságnak írásban adják be.

A kerületi bizottság a járási bizottságok kifogásait tárgyalás alá veszi, s észrevételeivel együtt az országos bizottsághoz felterjeszti.

Az országos bizottság kellő tekintettel a kifogásokra és észrevételekre, a tiszta jövedelmi fokozatokat végleg megállapítja.

A pénzügyminister minden járási bizottságnak a reá vonatkozó tiszta jövedelmi fokozatokat és becslési munkálatokat megküldi, s a földrészletek osztályba sorozását elrendeli.

57. §. A földrészletek osztályokba sorozása a becslőbiztos felügyelete alatt álló sorozó küldöttségek által eszközöltetik.

A sorozó küldöttség áll egy, a katasteri igazgató által kinevezett, s egy a járási bizottság által választott tagból.

Egy becslőjárásban és egy becslőbiztos felügyelete alatt rendszerint három sorozó küldöttség alakittatik, és ehez képest a becslőjárás ugyanannyi szakaszra osztatik.

58. §. Az osztályba sorozás a helyszinén történik.

Egy katasteri holdig terjedő földrészletek habár talajminőségük különböző is, egészben azon osztályba soroztatnak, melybe térfogatuk nagyobb része tartozik.

Egyéb esetekben a különböző talajminőségű földrészletek külön sorozandók.

Az ideiglenes adómentességgel (6. §.) bíró földrészletek szintén sorozás alá esnek.

A sorozás eredménye a katasteri telekkönyvbe és a birtokivekbe beiktatandó.

49. §. Ha a küldöttség tagjai valamely földrészlet sorozásra nézve meg nem egyeznek, a becslőbiztos határoz.

60. §. A sorozás napja az egyes községeknek a küldöttség által előre tudtul adandó, s a községben oly czélből, hogy az érdekelt birtokosok a sorozásnál jelen lehessenek, közhírré teendő.

A községbeli előljáráóság köteles a sorozásnál megjelenni és a szükséges felvilágosításokat a sorozó küldöttségnek megadni.

61. §. A becslőbiztos a sorozás eredményét községenkint összeállítja s a munkálatot a járási bizottságnak bemutatja.

A járási bizottság a sorozási munkálatokat vizsgálat alá veszi és azok felett határoz.

62. §. A járási bizottságban megállapított katasteri telekkönyvek és birtokivek a járásban fekvő minden községnek megküldetnek, és a községi előljáráóság azokat a község házánál megtekintés végett kiteszi, egyszersmind a helyi szokás szerint közvéteendő hirdetményben a községi földbirtokosokat felhivja, hogy netaláni felszólalásaikat a hirdetmény közzétételét követő hat hét alatt a községi előljáráóságnál jelentsék be.

Ezen határidő a becslő biztos által naptár szerint a járás minden községeire nézve egyenlően szabandó meg.

A közszemlére kitett sorozási munkálatok épségben és tisztán tartásáért a községi előljáráóság felelős és az ebbeli

mulasztása miatt netalán szükségessé válható munkaujtítás költségeit viselni tartozik.

63. §. Felszólalásnak van helye : a) ha oly földrészlet, mely földadó tárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, (5. §.) vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott : b) ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem a saját községe telekkönyvébe igtattatott be, ugy szintén, ha a tulajdonos hibásan van bejegyezve; c) ha a térfogat hibásan tétetett ki; d) ha a földrészlet oly művelési ág alá foglaltatott, melyhez sorozáskor nem tartozott; e) ha a földrészlet nem a megfelelő minőségi osztályba soroztatott; f) ha a földrészlet a járáson belül fekvő határozottan megjelölendő más földrészlettel összehasonlítva egyenlőtlenül soroztatott.

64. §. A felszólalások azon községi előljárásnál jelentendők be, melynek határában a felszólalás tárgyát képező földrészlet fekszik.

A községi előljáráóság a szóval tett bejelentésekről jegyzőkönyvet vesz fel, az irásbelieket pedig abba, tárgyuk rövid megjelölésével bejegyzi.

Az előljáráóság a telekkönyveket és birtokiveket a felszólalásokkal együtt a felszólalás határidejének letelte után legfeljebb nyolcz nap alatt a járási bizottságnak beküldeni; szabadságában állván azokra nézve saját véleményét is előadni.

Ha felszólalás nem történt, a bizottság elnöke erről is értesítendő.

65. §. A felszólalások felett a járási bizottság a becselőbiztos véleményének meghallgatása után határoz, és ha szükségét látja, a helyszinén tartandó vizsgálatra küldöttséget nevez, melynek elnöke a bizottsági elnök vagy helyettese, tagjai a becselőbiztos s a bizottság egy tagja. A vizsgálatra a községi előljáráóság a felszólaló és a kérdéses földrészlet tulajdonosa meghivandók.

A vizsgálat eredménye a felszólaló és a földtulajdonos netaláni nyilatkozatával a bizottság elé terjesztendő, mely a felszólalás felett határoz.

A hozott határozatok a felszólalónak és a földrészlet tulajdonosának kézbesítendőek.

66. §. A felszólalások feletti határozatok ellen a kerületi bizottsághoz fellebbezésnek van helye.

A felebbezések a kézbesítés napját követő tizenöt nap alatt a járási bizottságnak írásban beadandók, mely a határidők letelte után a felebbezéseket az összes iratokkal a kerületi bizottsághoz azonnal felterjeszti.

67. §. A kerületi bizottság a sorozási munkálatokat átvizsgálja, s a fellebbezések, valamint általában a sorozási munkálatok felett végleg határoz.

A határozatok az érdekletteknek kézbesítendők.

68. §. Mihelyt a kerületi bizottság a kerületében fekvő összes járások sorozási munkálatai felett határozott, a sorozás eredményét összefoglalja, s a szomszédos kerületi bizottságoknak azonnal megküldi.

A kerületi bizottság a szomszédos kerületi bizottságok sorozási munkálatainak tekintetbe vételével a saját kerületében történt sorozások eredményét újra átvizsgálván, azt a pénzügyministerhez jelentés mellett felterjeszti, s ha a sorozás eredményében a kerületen belül, vagy tekintettel a szomszédos kerületek sorozási eredményeire, aránytalanságot tapasztal, a fokozatok megváltoztatása iránt indokolt javaslatot terjeszt a pénzügyminister elé.

69. §. A pénzügyminister e munkálatokat összeállítja, azokat s a kerületi bizottságoknak reájuk vonatkozó javaslatait átvizsgáltatja, s e vizsgálaton alapuló véleményével az országos bizottság elé terjeszti.

Az országos földadó bizottság a járási tiszta jövedelmi fokozatokat, (56. §.) tekintettel a sorozási munkálatokra és a pénzügyminister javaslataira, újra megvizsgálja, s a netaláni aránytalanságok kiigazítása után minden járás tiszta jövedelmi fokozatát végleg megállapítja.

70. §. A pénzügyminister a tiszta jövedelmi eredmények alapján az adószázalék megállapítása iránt az országgyűlés elé javaslatot terjeszt, egyszersmind intézkedik a tiszta jövedelemnek földrészletenként való kiszámítása, a földadó katasterbe való bejegyzése és községenkénti összeállítása iránt.

V. FEJEZET.

A földadó-kataster nyilvántartása.

71. §. A következő változások a földadó-katasterben nyilván tartatik: a) ha új közlekedési eszközök keletkeznek, melyek a tiszta jövedelem megállapításánál a 18. §. értelmében számításba nem vétettek. Ezen esetben a tiszta jövedelmi fokozat, tekintettel azon új közlekedési vállalat vitelbérére, a 18. §. szabályai szerint átalakítandó; b) ha valamely községben a tagosítás vagy birtokrendezés végrehajtatott, a pénzügyi hatóság által meghatározandó idő alatt új katasteri munkálat készítendő, melyben a földrészletek a mérnöki munkálat alapján az új felosztás és művelési ágak szerint vétetnek fel, és a fenálló tiszta jövedelmi fokozat szerint újból soroztatnak; c) ha valamely községben a részletes katasteri felmérés ezen törvény hatályba lépte után fejeztetett be. Ily községben az új katasteri munkálat alapján új sorozás eszközöndő; d) ha a község határára nézve változás jött létre; e) ha valamely földrészlet közbejött változás folytán a 4. és 5. §§. értelmében földadó tárgya lenni megszűnt; f) ha valamely földrészlet, mely eddig földadó tárgyát nem képezte, közbejött változás folytán adókötelessé vált (4. §.); g) ha valamely földrészlet ideiglenes adómentességet nyert, (6. §.) vagy annak ideiglenes adómentessége megszűnt; h) ha a földrészlet tulajdonosa változott.

72. §. A 71. §. a), b) és c) esetein kívül a megállapított tiszta jövedelmi fokozatok, s az azok alapján kiszámított tiszta jövedelmi összegek a 2-ik §-ban meghatározott husz év alatt változást nem szenvednek.

73. §. A 71. §. a), b) és c) pontjai esetében a nyilvántartási eljárás mindig hivatalból indítandó meg.

E célból az eljáró bíróságok a birtokrendezés vagy tagosítás végrehajtásáról az illető pénzügyigazgatóságot értesítik.

Ezen esetekben az új tiszta jövedelmi fokozat elkészítése, illetőleg az újabb sorozás a jelen törvényben megállapított elvek szerint küldöttség által hajtatik végre, mely áll a pénzügyi igazgatóság által kiküldött becslobiztos és az illető tör-

vényhatóság által a pénzügyi igazgatóság megkeresésére a törvényhatósági földbirtokosok közül választandó két tagból.

74. §. A sorozó küldöttség munkálata felett a pénzügyi igazgatóság határoz, s ennek megtörténtével a sorozási munkálatot az illető községnek megküldi.

A község előljárósága a sorozási munkálatot közszemlére kiteszi (62. §.) s erről az érdekelteket a helyi szokás szerint közzé teendő hirdetmény útján oly felhívással értesíti, hogy a felszólalások nála szóval vagy írásban a közzétételt követő harmincz nap alatt nyújtandók be. (63. 64. §§.)

A község előljárósága tartozik a beérkezett felszólalásokat a fentebbi határidő lejárta után azonnal azon pénzügyigazgatósághoz beküldeni, melynek kerületébe a község tartozik, s a pénzügyi igazgatóság azok felett határoz, s határozata az érdekelteknek kézbesítendő.

A pénzügyi igazgatóság határozata a kézbesítést követő 15 nap alatt a pénzügyminiszterhez felebbezhető.

75. §. A közbejött változást a 71. §. d) pontja esetében az érdekelt községek előljárói az illető adóhivatalnál, az e), f) és h) esetekben pedig az illető földrészlet tulajdonosa, és pedig az utóbbi esetben az 1868. XXI. tvczikk 91. §-ában megszabott büntetés-terhe alatt két hét alatt a községi előljáróságnál bejelenteni kötelesek.

A községi előljáróság ezen változásokról további négy hét alatt az adóhivatalt értesíteni tartozik.

Az eljárás a 71. §. d), e) és f) eseteiben rendes közigazgatási uton az illető községi előljáróság közbenjöttével történik.

76. §. Ha valamely adóköteles földrészlet adó tárgya lenni megszűnt, az adómentesség a bejelentést követő hónappal veszi kezdetét.

77. §. Ha földadó tárgyát eddig nem képező földrészletek adókötelessékké válnak, (4. §.) a bejelentés a bekövetkezett változás után három hónap alatt az 1868. XXI. törvényczikk 90. 91. §§-aiban a megszabott büntetés terhe alatt a községi előljáróságnál megteendő. Az adókötelezettség a változást követő naptári évvel kezdődik.

78. §. A 71. §. d), f), g) és h) pontjainak esetében a

változások akkor, ha azok bejelentése elmulasztatnék, hivatalból jegyzendők be.

79. §. A következő esetekben, ugymint : a) ha valamely földrészlet, mely adótárgyát nem képezi, mint adóköteles soroztatott, vagy ha adóköteles földrészlet kihagyatott; b) ha valamely földrészlet többször, vagy ha nem azon község katasterébe iktattatott be, a melyhez tartozik, ugy szintén, ha a birtokos hibásan van bejegyezve; c) ha a térfogat hibásan tétett ki; végre d) a számítási vagy írásbeli tévedések esetében a hibák hivatalból vagy az illető felek kérelmére mindenkor kiigazítandók.

80. §. A nyilvántartási eljárás részleteit a pénzügyminister rendeleti uton szabályozza.

81. §. A földadó szabályozásának költségeit az állam viseli.

82. §. Ezen törvény végrehajtásával a pénzügyminister bizatik meg.

Fűrész-üzleti adatok.

A kincstár hradeki gőzfűrész a feldolgozására bocsátott nyers faanyagot következő arányban dolgozza fel :

100⁰/₀ nyers faanyagból ad : 67⁰/₀ tiszta fűrészárut; 19⁰/₀ széldezkát, hulladékfát; és 11⁰/₀ fűrészport.

Midőn ez adatokat nyilvánosságra hozzuk, nem mulasztjuk el t. szaktársainkat a legmelegebben kérni arra, miszerint, tekintettel a fűrészüzlet mindinkább növekedő fontosságára, s arra, hogy az e téren szerzett tapasztalatok és kipuhatolt adatok nyilvánosságra hozatala erdőhasználatunk előnyös fejlődésére igen becses értékkel bír, sziveskedjenek a részokről kezelt vagy ismert egyes fűrészek munkaképességét, a nyers faanyagból ezek által készített termények fatömeg és minőség szerinti arányát, szóval az üzlet alkalmazásának ismeretetésére szolgálható bármely adatot lapunkban az ezt bizonyára köszönettel fogadó szakközönség tudomására hozni. B.